

Supplement I I bij EHS Bulletin 54, juni 2016

Agenda en verslagen van voordrachten

Agenda 14e Landelijke Contactdag EHS, zaterdag 23 april 2016

In 'Dorpshuis De Lindehof' in Spijk nabij Gorinchem.

- 9.30u Inloop en inschrijving, de koffie en thee staan klaar
- 10.00u 'Opening' door Jos Timmer, dagvoorzitter.
'Herijkt beleid' van de Stichting EHS.
- 10.30u 'Nieuwe activiteiten' door Rob van der Boom
Vervolg op het nieuwe beleid van de Stichting.
- 11.00u Koffiepauze
- 11.30u Mariët Meijer vertelt over haar ontdekkingsreis in de wereld van voeding, gifstoffen en straling.
- 11.50u Wat doet Vemes? Waaraan herken je een goede meetspecialist?
- 12.15u Rob van der Boom. Uitleg van het middagprogramma..
- 12.30u Lunchpauze gelegenheid voor onderlinge contacten,
enkele meetspecialisten zijn aanwezig voor uw praktische vragen.
- 13.30u Keuze uit de volgende activiteiten:
Gespreksgroep met als thema "Ziekte is een toxinecrisis" o.l.v. Mariët Meijer.
Gelegenheid tot het stellen van vragen aan meetspecialisten.
- 14.45u Thema-besprekingen n.a.v. de 'nieuwe activiteiten'
o.l.v. Rob van der Boom
- 15.30u Plenaire samenvatting
- 16.00u Afsluiting

Verslag Landelijke contactdag 23 april 2016 te Spijk

Marian Vrolijk

Opening door Jos Timmer, dagvoorzitter

Jos opent de Landelijke Contactdag en bedankt Connie Vroegop, een meetspecialist, die dit dorpscentrum in Spijk heeft getipt. Het is een prima locatie die voor ons stralingsarm is gemaakt en die voor iedereen goed te bereiken is. Er zijn ong. 70 leden aanwezig die het heel fijn vinden om elkaar weer te ontmoeten.

Jos wil een herijking van het huidige beleid. Hij vertelt dat we nu 3 jaar zitting hebben in het Kennisplatform maar we zijn niet veel verder gekomen. Er zitten goede mensen in het platform bij maar we krijgen geen doorbraak in ons probleem met elektromagnetische velden. We hebben financiële steun gevraagd aan het ministerie WVS maar dit is afgewezen.

Jos Timmer - Wat wil de stichting in de toekomst ?

- We willen financiële steun voor een centraal telefoonnummer
- Meer onderzoek naar ervaringen van bellers met ervaringen van Ehs-ers als uitgangspunt. Wat helpt bij Ehs. Meestal helpt: Veld weg > klachten worden minder of verdwijnen.
- Hulplijnnummer aanbieden met een doorverwijzing van het telefoonnummer op de website van Kennisplatform
- Aan tafel gaan zitten met het wetenschapsforum en hen dichterbij de huid zitten en de druk verhogen
- Het beleid is een accentverschuiving van interesse voor onderzoek naar interesse naar verhalen van bellers
- Het hulplijnnummer duidelijker vindbaar maken op de site van de stichting EHS. Door gesprekken met hulplijnmedewerkers kan de zelfredzaamheid van de mensen met EHS vergroot worden.
- Het wetenschappelijk EHS onderzoek in Ne-

derland is op een dood spoor maar in ieder geval zijn er aanwijzingen over de schadelijke werking. Klachten van Ehs-ers lijken op een chronische stress reactie, dit is vooral vastgesteld door buitenlandse wetenschappers.

- Druk en onrust onder de bevolking opvoeren
- De Wifi op school actie loopt goed, de folder "Wifi op school ? ... pak de draad weer op" meer verspreiden. Deze folders kunnen opgevraagd worden bij de Stichting.
- Wat helpt EHS-ers ? Goede voeding en voldoende beweging helpen. Dit moet nog verder uitwerkt worden in het bulletin.

Naar aanleiding van de lezing van Jos Timmer vraagt een lid : Werken jullie ook met klinische parameters met bv. hartslag -en bloedonderzoek zoals prof. Belpomme in Frankrijk doet ? Jos Timmer zegt dat hier nog geen sprake is in Nederland

Rob van der Boom - Het nieuwe beleid van de stichting - Wat is belangrijk en wat willen wij vernieuwen ?

1. Communicatie over EHS
 2. Versterken van netwerk
 3. Kennis en ervaring vergroten
 4. Hulp aan EHS-ers
- Ad 1

- Het project Wifi op scholen loopt goed maar moet nog verder uitgerold worden.
- Witte zones in Nederland bevorderen bv. de KPN masten worden nu geweerd na gezamenlijke acties in Winterswijk voor het behoud van witte zones rondom de opvangplek met caravans op het landgoed van Cees van der Spek.
- EHS bulletin De PDF bestanden zijn moeilijk te vinden.
- Website van de stichting EHS up to date maken en nieuwe ICT vormen toepassen.
- Toevoegen van een ander project bv. voorlichting over digitale radio.

AD 2

- Wij willen 7 regio 's realiseren in Nederland . Mogelijk komen hier ook werkgroepen uit voort.
 - Landelijke contactdag en de zomerweek blijven continueren.
 - Proberen samenwerking aan te gaan met Europese collega organisaties en met Nederlandse gerelateerde stichtingen zoals stichtingen MCS, CLPD, ME/CVS en Lyme. Deze patiënten hebben ook vaak EHS klachten.
 - Samenwerken onderling van Vemes meetspecialisten versterken
- Opmerking: Carolien Schooneveld doet een oproep: Probeer zo veel mogelijk EHS klachten te melden op onze website. In Nederland moeten ong. 800.000 mensen klachten hebben zoals b.v. hoofdpijn, concentratiestoornissen en slapeloosheid die ze nog niet relateren aan Electro Magnetische Velden.

Ad 3

- Literatuur studie en onderzoek naar ervaringen van EHS vergroten bv. een eigen onderzoek naar het stress/immuunsysteem.
- Deelname Kennisplatform EMV en Gezondheid voortzetten.
- Het wetenschappelijk forum van het Kennisplatform heeft nieuwe voorzitter, Monique Beerlage. Dit is in ieder geval een stap voorwaarts. Zij houdt rekening met verschillende wetenschappelijke stromingen in Nederland.
- Veel mensen hebben het schriftelijke interview van de stichting EHS ingevuld. Dit is goed materiaal voor verder wetenschappelijk onderzoek.

Ad 4

- Financiële steun voor nationaal telefoonnummer aanvragen.
- Onderzoek naar ervaringen van bellers van de hulplijn
- Hulplijn nummer vermelden op de website van het Kennisplatform

Mariët Meijer – Voeding, gifstoffen en straling

Deze lezing is een groot succes. Mariët heeft door veel eigen onderzoek en door veel literatuur te raadplegen een schat aan informatie die

voor veel EHS-ers eyeopeners zijn.

Voeding en gifstoffen zijn de rode draad in haar verhaal.

Het succes van de lezing blijkt ook dat veel EHS-ers haar gebeld hebben in de week na de lezing. Haar verslag wordt apart bijgevoegd.

Han Vrijmoed – Wat doet VEMES?

VEMES is voortgekomen uit de Meetgroep van Hugo Schooneveld. In 2015 heeft een aantal meetspecialisten, allen met certificaat en opleiding, branchevereniging VEMES opgericht. Deze vereniging heeft ook een website waarin mensen meetspecialisten kunnen vinden in hun regio (www.vemes.nl).

Men wil de kwaliteit van meetprocedures waarborgen en wil mensen na metingen in hun huis niet vertwijfeld achterlaten met een rapport waarmee deze mensen niet weten hoe ze stralingsreductie kunnen aanpakken. Aangesloten meetspecialisten werken volgens een protocol en met de richtlijnen van SBM-2015. Men gebruikt professionele meetapparatuur en heeft regelmatig onderling overleg. Ook zijn er sessies waarin meetapparatuur onderling geijkt wordt. Een goede meting behelst de volgende onderdelen volgens SBM 2015:

A1 meting Elektrische wisselvelden (elektriciteitsnet in huis)

A2 meting Magnetische wisselvelden (bv. onder hoogspanningsmasten)

A3 meting Hoogfrequente Velden Dit is draadloze straling die zendt of/ en ontvangt zoals van smartphones, wifi, tablets, Digtenne, Dect telefoons, babyfoons en telefoonmasten.

En metingen naar DAB, dit is digitale draadloze radio.

A5 magnetische gelijkvelden (velden in tram en trein en van CV ketels)

A9 Metingen van lichtbronnen zoals van LED lampen, TV schermen, computerschermen en spaarlampen

In de toekomst willen we een keurmerk voor stralingsarme hotels, BenB en campings zodat EHS-ers weten wat voor straling ze kunnen verwachten.

Na de lunch zijn er verschillende Workshops waarin leden kunnen brainstormen. De onder-

werpen waar we uit kunnen kiezen zijn: Communicatie, Netwerken, Kennis en Hulp aan EHS. Bij elke workshop zijn ongeveer 15 leden die interesse hebben hiervoor. De bedoeling is dat de leden hierin eigen ideeën inbrengen, een gezamenlijk gesprek hebben over deze ideeën en de ideeën selecteren en prioriteiten stellen over deze ideeën. Iedereen is erg enthousiast en de werkgroepen komen met veel nieuwe voorstellen. Er wordt een schat aan ideeën gegenereerd.

En uiteindelijk wordt er ook een conclusie over dit onderwerp geformuleerd.

Slot

Jos Timmer is bij zijn slotspeech ontzettend blij met de enthousiaste inzet van de leden. Vooral de ideeën voor de inzet van nieuwe media en een andere vernieuwende zienswijze zijn zaken waar de Stichting op wil voortborduren in de toekomst. Het was een geslaagde dag met veel nieuwe inspiratie en input.

Herijkt beleid

Jos Timmer, voorzitter stichting EHS.

Wij vinden dat de voortgang in het overleg met de overheid te traag gaat. Meer dan 2 jaar geleden kregen wij de toezegging dat het Kennisplatform ons ging steunen bij het beter organiseren en bekender maken van de hulplijn. Dat zou mede door een samenwerking met de GGD worden aangezwengeld. Ondertussen is er wel wat gebeurd. Subsidie aangevraagd bij het ministerie van VWS tot 2 maal geweigerd en er zijn meerdere besprekingen met de koepels van de GGD geweest. Tot een concreet resultaat heeft dat niet geleid, dus we hebben ons beleid aangepast. Het is hergeijkt.

Een voorbeeld daarvan is de volgende mail die ik afgelopen donderdag heb gestuurd. Het is heel van de naald, een voorbeeld van wat ons op het moment bezighoudt als bestuur:

Dia 1

- 1) Financiële steun voor een centraal telefoonnummer.
- 2) Onderzoek naar ervaringen van bellers van de hulplijn.
- 3) Hulplijn vermelden op de website van het Kennisplatform
- 4) Stichting EHS aan tafel met het wetenschapsforum om de hypothese dat EMV een stressor is, te laten toetsen.

1) We willen niet wachten op het moeizame traject met een ministerie. We willen het bedrag dat we nodig hebben in stukken knippen zodat we verder kunnen. Ondertussen hebben we natuurlijk niet stilgezeten. De professionalisering van ons telefoonteam hebben we door trainingen vergroot. Mede door een aantal zelfdoddingen hebben we geleerd dat je een gesprek zorgvuldig moet aanpakken, heel goed moet weten wat je grenzen zijn. Met die om financiële steun willen we bereiken dat het KPF op zoek gaat naar alternatieve fondsen

2) We vinden dat er beter gekeken moet worden naar de ervaringen van mensen met klachten. Dat kan volgens ons heel goed met onderzoek naar de hulplijn. Dat moet dan niet gaan over processen, maar over wat het probleem is of de aanpak gewerkt heeft.

3) We merken nog steeds dat mensen ons niet goed kunnen vinden en daarbij moet het KPF ons steunen. Dus vandaar een concreet voorstel, dat ook de acceptatie en geloofwaardigheid van onze stichting zal vergroten bij reguliere instanties. We zijn niet zomaar een maatschappelijke organisatie. We hebben de steun van het KPF.

4) Wetenschappelijk zitten we op een dood spoor. Wij als stichting vinden dat er voldoende aanwijzingen zijn om voorzorgsmaatregelen te treffen. De Gezondheidsraad en de hoofdstroom van wetenschappers vind van niet. Dat

komt voort uit een conservatieve basishouding maar ook omdat men vasthoudt aan een aantal dogma's die wetenschappelijke nieuwsgierigheid naar EHS in de weg staan. Zo wil men eigenlijk eerst het mechanisme weten, zegt men dat er consistent dus herhaald bewijs moet zijn en vooral dat alleen de thermische effecten van EMV schadelijk kunnen zijn. Daarnaast vindt men het vage klachten, geen duidelijk kenmerk. Maar al die uiteenlopende klachten kun je krijgen wanneer je voortdurend blootgesteld wordt aan een stressor. Dus het gaat hierbij om een lichamelijke stressverhogende factor net zoals infecties, toxische stoffen en zware metalen een stress reactie geven, zo kan ook straling een stressor zijn.

Wat doen we nu anders dan vorig jaar. In het overleg met het kennisplatform kregen we eens per jaar gelegenheid om te prikkelen of te schoppen. We hebben geprobeerd als goede en slechte agent te fungeren, we hebben ons een constructieve partner getoond, maar het effect van de belangenbehartiging is moeilijk te meten. We zijn er niet uitgestapt zoals meerdere maatschappelijke organisaties omdat we geloven dat we dan nog meer op afstand gezet kunnen worden. Wat doen we anders? We kruipen nu dichtter op de huid van het KPF, willen hen telkens weer aan de afspraken houden, willen meedenken en meepraten. Kijken tegen welke weerstanden zij aanlopen, hen munitie geven. Er is veel goede wil bij een aantal KPF-ers maar zij moeten anderen overtuigen om zaken gedaan te krijgen. Dit is dus het eerste spoor van ons nieuwe beleid.

Dia 2

Twee sporen beleid

- Dichter op de huid zitten
- Druk verhogen vanonder uit

Die anderen (ministeries, politiek, artsen) zijn gevoelig voor maatschappelijke druk. Nu is onze druk te klein. De aantallen zijn niet hoog. We willen ons netwerk vanuit de maatschappij verbreden, activeren. Duidelijk maken dat er teveel signalen zijn om die te negeren. De sluizen voor

draadloos toepassingen staan wagenwijd open. Er is geen rem op, geen instrument om bij te sturen. Er wordt geen rekening gehouden met EHS-ers. Dat zou meer moeten in openbare ruimtes, zoals ziekenhuizen, scholen, werk, maar ook witte plekken om te kunnen herstellen. Het is geen makkelijk strijd maar we moeten die op meerdere fronten voeren, ieder kan daar een bijdrage aan leveren. Dat hebben we gezien met de campagne **Wifi- op school?...pak de draad weer op.**

Rob zal hier in zijn verhaal meer over vertellen. Ook willen we de contacten met andere maatschappelijke organisaties zoals stop UMTS, NPS, en buitenlandse zusterpartijen in stand houden, zodat we op onderdelen samen op blijven trekken.

We hebben de wetenschap nodig, ook al vertrouwen we die niet. We kunnen niet alleen op hypothesen bouwen voor een aanpak. Tot nu toe wordt er te theoretisch naar het probleem gekeken. Er zit een ondertoon in van het kan niet waar zijn. Vandaar dat we ons sterker willen maken voor het onderzoeken van ervaringen van mensen. Tot nu toe is te weinig geredeneerd vanuit het probleem dat zich voordoet namelijk dat er mensen zijn die gezondheidsklachten ervaren in de buurt van elektrische apparaten.

Ons oude uitgangspunt was **Veld weg—klacht weg.**

Dat vinden we nog steeds, maar het is helaas niet zo eenvoudig. Er moet meer gebeuren dan verminderen van de blootstelling. We willen meer aandacht voor ervaringen van onderzoekers en artsen die laten zien dat een bepaalde aanpak werkt. Zo is er vorig jaar een Fins onderzoek geweest waaruit blijkt dat EHS-ers vooral baat hebben bij vermindering van de blootstelling, maar dat verandering van voeding, het gebruik van voedingssupplementen en meer lichaamsbeweging haast net zoveel effect geven. Uit dat onderzoek bleek ook dat psychotherapie en gebruik van medicijnen geen significant effect hebben.

Hugo Schooneveld heeft het in zijn boek over Elektrostress. Dat is niet zonder reden. In een slechte omgeving wat betreft EMV ervaren wij onze klachten als een stress reactie. Er zijn veel

aanwijzingen, met name bij Duitse onderzoekers dat EMV oxidatieve stress of stress op celniveau geeft. Ook andere wetenschappers geven ieder vanuit hun eigen specialisme ondersteuning aan deze hypothese. Zoals Savelkoul, Lyszinski, Spitzer

Wij realiseren ons dat voor grote groepen in de maatschappij stress gelijk staat aan een psychische oorzaak. Wij vinden echter dat we die discussie moeten voeren, ook al omdat stress als alomvattende verklaring prima aansluit bij de mogelijke oorzaken die in het Kennisbericht Elektrogevoeligheid zijn genoemd. Daarin wordt gesteld dat als mogelijke oorzaken EMV, de psychische en cofactoren zoals Lyme, zware metalen, toxische stoffen worden genoemd. Bij stress spelen zowel lichamelijke als psychische aspecten een rol. Het is én én. Dat geldt ook voor EHS

Dia 3

Uitgangspunten voor de stichting

- Ervaringen zijn het uitgangspunt
- Beter kijken naar wat helpt bij klachten
- EMV geven chronische stress
- Zelfredzaamheid vergroten
- Voorzorg met witte ruimtes

Uitgangspunt van de stichting is sinds een aantal jaren dat mensen leren omgaan met EHS. Dat hebben we in eerste instantie vooral ingevuld met het opbouwen van kennis, zodat we praktische adviezen kunnen geven over vermindering van de blootstelling. Met het telefoonteam zijn we bezig in de scholing meer inhoud te geven aan het leren omgaan. Feitelijk komt het erop neer dat we de zelfredzaamheid van EHS-ers willen vergroten. Wij kunnen als hulplijn de problemen niet overnemen, uiteindelijk moet de EHS-er het zelf doen. Natuurlijk geven we steun, kunnen we adviseren welke stappen er genomen moeten worden, kunnen we verwijzen, willen we meedenken.

U zult zelf uw weg moet vinden om met EHS om te gaan. Wij kunnen u een richting wijzen, het pad effenen en u zo mogelijk wat luwte bieden, maar u zult zelf moeten lopen.

Nieuwe activiteiten van de Stichting

Rob van den Boom

Wat de stichting doet:

I. Communicatie over EHS

We willen graag de bekendheid en de bewustwording van gezondheidsrisico's door EMV in Nederland versterken. In dat kader worden reeds tal van activiteiten ontplooid. Bewustwording van de risico's is naar ons idee van groot belang. In het verleden is er veel onrust geweest onder de NL bevolking over de risico's van zendmasten en er zijn nog steeds regelmatig acties tegen nieuwe plaatsingen. De grootste onrust onder de bevolking is echter weg en er wordt zelfs opgeroepen tot een volledige dekking i.v.m. de noodhulp die via een gsm gevraagd moet kunnen worden. Het bewustzijn over de

risico's neemt af nu er meer toepassingen zijn en er meer gebruik van allerlei mobile applicaties wordt gemaakt. Wij denken dat dit onderdeel van onze taak als Stichting daardoor extra belangrijk is, maar het is een gevecht tegen de stroom in.

Een aparte werkgroep is bezig met voorlichting over wifi op scholen. Er zijn via het uitgebreide netwerk van de stichting in de regio's folders verspreid bij scholen in hun buurt. Ter ondersteuning van dit project is op de website van de stichting een aparte pagina ingericht voor verantwoord wifi-gebruik op school. Daar vindt u bijvoorbeeld ook doe-het-zelf pakketjes voor mensen die in hun eigen omgeving dit initiatief

willen benutten. Incidenteel heeft de stichting leerlingen die gezondheidsklachten ervaren door wifi op school ondersteund. Dit heeft in een enkel geval ertoe geleid, dat er speciale voorzieningen zijn gecreëerd in de betrokken school, zoals een wifi vrije ruimte.

Witte zones zijn zoals u weet gebieden waar de blootstelling van EM voldoende laag is, zodat mensen met EHS zich er (tijdelijk) in kunnen terugtrekken om te herstellen van de dagelijkse belasting van EMV. Door de toenemende dekking van draadloze toepassing wordt het steeds moeilijker om plekken te vinden waar elektrogevoeligen rust kunnen krijgen om zich te herstellen. De stichting heeft initiatieven ondersteund om in het land witte zones te creëren of te handhaven. We hebben speciaal energie gestoken in de regio Winterswijk omdat de boerderij van Kees Spek gebruikt wordt als schuilplek voor elektrogevoeligen. We hebben zelfs bij het college van B&W gepleit om een specifieke witte zone te behouden.

Een initiatief van andere maatschappelijk organisatie zoals stop UMTS om bij de Tweede Kamer commissie te pleiten voor het creëren van witte zones is door ons ondersteund.

De krachten om ook in de grensstreken volledige GSM dekking te krijgen waren echter groter zodat daar zendmasten geplaatst gaat worden en dus ook bij de boerderij van Kees. We moeten nog afwachten wat dat concreet gaat betekenen voor de stralingsbelasting aldaar.

Jaarlijks worden 4 EHS-bulletins uitgegeven over EMV en gezondheid en daaraan gerelateerde zaken. Er is daarin meer aandacht besteed aan de diversiteit van artikelen, zodat iedere elektrogevoelige er iets van zijn gading in kan vinden. Naast hoofdartikelen over een bepaald thema en berichten uit wetenschappelijk onderzoek komen nu ook korte berichten en praktische tips aan bod. Een vaste bijdrage over juridische zaken en ervaringsverhalen zijn nieuw, net als boekbesprekingen. Het aantal vaste donateurs dat een Bulletin krijgt is ongeveer 250. Daarnaast wordt het Bulletin 750-1000 keer extra gedownload van onze website.

Hoe zouden we de communicatie kunnen verbeteren?

Wij denken dat het nodig is om een project als WIFI op Scholen voort te zetten en zo mogelijk te intensiveren. Ook is het denkbaar dat andere projecten worden gestart, b.v. gericht op draadloze communicatie, internet of things of digitale radio. Of we een dergelijk project van de grond kunnen tillen hangt ook af van de praktische mogelijkheden: denkkracht en tijd van mensen om het project vorm te geven. Om effect te sorteren denken we dat het goed is om vroeg bij de introductie de gezondheidseffecten te belichten met een beeld van de alternatieven die minder gezondheidseffecten hebben. Bij de keuze van de projecten zal ook goed bedacht moeten worden hoe groot de haalbaarheid is van hetgeen we willen bereiken. Het ene onderwerp heeft mogelijk meer kans dan het andere.

Het gaat bij verbetering van de communicatie ook om praktische zaken, zoals het 'state of the art' maken van onze website en deze zodanig vorm te geven dat deze hoger in de hitlist van Google en andere zoekmachines komt te staan. De prachtige artikelen die we in het bulletin hebben gepubliceerd zijn niet goed te vinden op de website omdat ze verstopt zitten in PDF bestanden.

Ook de redactie van het bulletin kan versterking goed gebruiken.

2. Versterken van het netwerk

De Stichting EHS is met de donateurs een kleine organisatie, maar we werken wel landelijk en hebben zelfs internationaal contacten in opbouw. We denken dat het goed is om ons netwerk te versterken en activiteiten samen met anderen te doen, waar dat onze gemeenschappelijke zaak ondersteunt. Een belangrijke vraag is hoe we de netwerken kunnen versterken en hoe we dat van nut kunnen laten zijn. Samenwerken om het samenwerken is immers zonde van de energie.

Er zijn zeven regio's ontwikkeld waar mensen met EHS elkaar op een regiodag kunnen treffen rond bepaalde thema's. De opkomst op deze bijeenkomsten is wisselend. Voor mensen met EHS die behoefte hebben aan meer regelmatige contacten met lotgenoten is er een telefoonlijn opgezet.

De Jaarlijks landelijke contactdag is uiteraard ook bedoeld om het netwerk te versterken. Ik

hoop dat u dat ook als een bijdrage ervaart om met mensen te kunnen spreken en uw inzicht te vergroten.

We hebben nu twee opeenvolgende jaren in samenwerking met professionals een zomerweek georganiseerd bij de witte zone van de stichting in de achterhoek, waar ik het eerder al over had. Naast verschillende therapieën ter versterking van hun weerbaarheid kregen de cursisten ook veel handvatten aangereikt om hun zelfredzaamheid te vergroten.

Er zijn in ons land een aantal organisaties die evenals wij strijden voor een verandering van de basishouding tegenover gezondheidsrisico van EMV in de maatschappij, zoals Stop UMTS Nationaal Platform Stralingsrisico's, Nederlands Instituut voor Bouwbiologie en Ecologie en de vereniging voor CPLD. De aanpak van die organisaties is verschillend en we zien dat niet zozeer als concurrentie, maar als elkaar aanvullende benaderingen. We werken dan ook graag daarmee samen.

Op Europees niveau werken we met gelijkgezinde organisaties aan de oprichting van een Europees netwerk om in de samenleving aandacht te krijgen voor de gezondheidsrisico's van EMV. Als eerste activiteit wordt met enkele EU parlementariërs (Michele Rivazi van de Groenen) gewerkt aan een petitie die mogelijk ook officieel als burgerinitiatief wordt ingediend. Of het zover komt, hangt ervan af of we voldoende handtekeningen kunnen verzamelen (106 in de EU/35000 in Nederland). Ook wanneer het niet tot een officiële indiening komt, zal het nuttig zijn om op EU niveau en dus ook in Nederland steun voor de petitie te vragen. Het zal nog een hele klus worden om een substantieel aantal handtekeningen te verkrijgen.

Hoe zouden we het netwerk kunnen versterken?

Kunnen de regiodagen uitgroeien tot organisatie eenheden die bepaalde activiteiten gaan uitvoeren? Kunnen we daartoe de energie vinden ondanks de effecten van de EMV op de gezondheid? Welke activiteiten zou u voorstaan en wat zou u zelf dan kunnen bijdragen? Ik maak bewust een onderscheid tussen wat u graag ziet gebeuren en wat u zelf zou kunnen doen.

We denken dat internationaal bundelen van

krachten goed is, zeker nu in Nederland de zaak zo traag verloopt. We weten dat in het algemeen internationale samenwerking complex en moeilijk is en er is geen reden om aan te nemen dat het voor EMV en gezondheid anders zal zijn. Cultuurverschillen moeten overbrugd worden, verschillen van inzichten, verschillen in ideeën over de beste aanpak, etc. Toch denken we dat het de moeite waard is, omdat we dan ook een beter inzicht kunnen krijgen in wat elders gedaan is en wat wel en niet succesvol is geweest, kennis die is ontwikkeld/gevonden. Primair zal echter het doel zijn om samen dingen aan te pakken en zo meer impact te krijgen op EU niveau. Nu zo veel regelgeving door de EU wordt bepaald, is dat een belangrijk niveau om invloed uit te oefenen.

3. Kennis en ervaring vergroten

Een belangrijke doelstelling van de Stichting is het vergroten van kennis over EHS. Dit is een kerngebied van de stichting, waar al veel aan is gedaan. Maar op het gebied van vergroten van kennis kan nog heel veel gebeuren. We weten heel veel nog niet en er is nog veel onderzoek te doen om de kennis die ergens in de wereld wordt ontwikkeld hier te krijgen. De stichting doet ook zelf onderzoek, maar komt handen te kort om dat ook goed te doen en af te ronden. Een belangrijke bron voor die kennis is de ervaringen die onze donateurs hebben met de gezondheidsrisico's van EMV. Daarnaast wordt de literatuur bestudeerd, waarvan u regelmatig gerapporteerd krijgt in het bulletin.

De overheid heeft in 2006 het kennisplatform EMV en gezondheid opgericht. Dit platform heeft voor een periode van 4 jaar opnieuw fondsen weten te verwerven. De overheid wilde niet meer alleen voor de kosten opdraaien maar eiste dat ook de energie- en telecomsector zou bijdragen. Tevens is de organisatie opnieuw ingericht. Als één van de weinige maatschappelijke organisaties nemen we nog steeds deel. Enkele van onze collegae organisaties waren dermate teleurgesteld in de snelheid waarmee voortgang is geboekt in de afgelopen 10 jaar, dat ze af hebben gezien van deelname. Hoewel we de teleurstelling delen over de voortgang denken

we dat het noodzakelijk is dat wetenschappelijk onderzoek wordt uitgevoerd en naast de mainstream ook andere visies in de publicaties van het platform ruimte krijgen. Zonder onze participatie wordt de kans nihil dat de alternatieve zienswijzen in het blikveld van wetenschap en overheid komen.

We hebben bijgedragen aan de opzet van twee wetenschappelijke onderzoeken, gericht op de waarneembaarheid van EMV door mensen met zelfverkleerde EHS. In één geval hebben we ons terug getrokken omdat we de opzet niet acceptabel vonden. In het andere geval bleven we kritisch over bepaalde elementen in de opzet, maar hebben we toch mensen uit onze omgeving gevraagd om mee te werken. We wachten de uitkomsten nog af.

Hoe zouden we dit deel van ons werk kunnen versterken?

Verspreiding van kennis die elders is ontwikkeld, is belangrijk en deze activiteit hangt dan ook nauw samen met de publicaties van de Stichting. Welke onderzoeken zouden in Nederland onder de aandacht gebracht kunnen worden van EHS-ers, Nederlanders in het algemeen en van wetenschappers in het bijzonder? Willen we een groep gaan vormen die dat soort werk gaat doen en een bron kan vormen voor publicaties van de Stichting?

Vaak wordt gevraagd welke apparaten goed zijn en welke je beter niet kunt kopen. Er is heel veel apparatuur dat hoogfrequente of laagfrequente EMV afgeeft: van koelkast en auto tot GSM, Dect en WiFi. De modellen volgen elkaar ook nog eens heel snel op. Ons antwoord is daarom nu: probeer het te meten en zie hoe je je erbij voelt. Wellicht hebt u ideeën hoe we dit beter in beeld zouden kunnen brengen.

4. EHS-ers helpen

Met onze telefonische hulplijn bieden wij iedere week 5 tot 10 personen een luisterend oor voor problemen die mensen ervaren met elektromagnetische velden. We geven ook adviezen hoe de situatie mogelijk kan worden verbeterd. Gesprekken trekken soms een zware wissel op de leden van het telefoonteam. Veel bellers geven aan dat ze nergens anders in de zorg serieuze

aandacht krijgen. In uitzonderlijke gevallen zijn de problemen zo groot dat mensen geen uitweg meer zien en zich zelf van het leven beroven. We hebben gemeend dat het nodig is om de hulplijn te professionaliseren. Daarom is besloten een psycholoog te betrekken bij het telefoonteam die groepstrainingen heeft verzorgd en die als achtervang kan dienen bij moeilijke gesprekken. Daarnaast heeft het telefoonteam vaste werkwijzen gekozen, zodat er ook meer continuïteit is in de hulp. Verder zoeken we aansluiting bij de GGD, omdat we nastreven dat de GGD de EHS problematiek serieus gaat nemen. Bovendien willen we dat EHS-ers door de GGD naar ons worden verwezen maar ook dat EHS-ers die dat nodig hebben kunnen worden verwezen naar de GGD. We proberen ook subsidie te krijgen voor onze activiteiten van de overheid met bemiddeling van het Kennisplatform EMV en Gezondheid. De relaties met GGD en overheid hebben voor alsnog niet tot zichtbare resultaten geleid. Het blijft een kwestie van lange adem. De stichting biedt naast de hulplijn allerlei vormen van ondersteuning, die onder communicatie voor een belangrijk deel al aan de orde zijn geweest.

Hoe zouden we dit deel van ons werk kunnen versterken?

Voor dit onderwerp hebben we als stichting al veel werk verzet maar versterking van het team is wenselijk.

Slot

In een viertal bundels van activiteiten heb ik u een beeld geschetst van hetgeen de Stichting momenteel doet en in welke richting die activiteiten verder verbreed zou kunnen worden. Er is veel werk te doen, veel meer dan we op dit moment weten te realiseren. We zouden het fijn vinden wanneer u vanmiddag met ons uw ideeën zou willen delen en zo ons beleid mede vorm zou willen geven. Als u mogelijkheden ziet om ook mee te doen aan activiteiten van de stichting, zou dat onze zaak verder kunnen versterken. Later vanochtend geef ik graag een uiteenzetting over de manier waarop we vandaag het gesprek met elkaar daarover gaan voeren.

VEMES Vereniging van meetspecialisten

Han Vrijmoed



Branchevereniging

Al enige tijd bekwam ons het gevoel dat er veel mensen in Nederland zijn die metingen uitvoeren maar de EHS patiënten niet helpen. Wel in het bezit van een meetapparaat of detector en een beetje waarden van het scherm lezen. Maar de klant uiteindelijk in ongerustheid en vertwijfeling achter laten. Of erger, de meting aangrijpen om vage oplossingen te verkopen maar niet de oorzaak weg te nemen.

Vanuit de stichting EHS is al jaren een meetgroep actief met professionals die met grote regelmaat gezamenlijk onderzoek doen en kennis uitwisselen. Met de eerder genoemde ervaringen in de praktijk, ontstond de behoefte om een verdere professionalisering van onze specialisme.

- Op welke wijze kunnen wij de kwaliteit borgen?
- En hoe kunnen we EHS'ers echt helpen.

Dit resulteerde in de oprichting van eigen branchevereniging: VEMES. De naam staat voor Vereniging van Meetspecialisten Elektromagnetisch Straling.

Werkwijze

De VEMES heeft een kwaliteitssysteem opgesteld waardoor alle meetspecialisten op een objectieve en identieke wijze meten en rapporteren. Hierdoor zijn metingen door andere meetspecialisten te herhalen en te vergelijken. Dit is vastgelegd in het meetprotocol.

We hanteren daarbij de richtwaarden van de SBM 2015 (waarover straks meer). Eén van de eisen die de branchevereniging stelt aan haar leden, is het bezitten en natuurlijk vaardig zijn met, professionele meetapparatuur. De eisen hieraan zijn opgenomen in de statuten.

Een meting kan worden afgesloten met een certificaat, wanneer de gemeten ruimten onopvallend

SBM 2015

Uitgangspunt van onze metingen is de Standaard voor Bouwbiologische Meettechniek 2015. Deze standaard is al sinds eind jaren 90 opgesteld en onlangs geactualiseerd. In de SBM zijn ervaringen van artsen, natuurgeneeskundigen, wetenschappers en meetspecialisten verwerkt. De waarden geven ons goede handvatten over voorzorgswaarden. De SBM2015 wordt door de Oostenrijkse Artsenkamer ondersteund. Op stralingsgebied zijn er voor ons 6 gebieden van belang: Zie slide

Ringversuch

Onderdeel van ons kwaliteitssysteem is de 'Ringversuch'. Regelmatig wordt de meetapparatuur van de collega's in de praktijk met elkaar vergeleken. Hierbij kijken we of er afwijkingen zijn wat de meetapparatuur aangeeft. Mocht dit zo zijn dan wordt het apparaat ter calibratie terug gestuurd naar de fabrikant. Is de meetapparatuur goed bevonden, wordt dit in een protocol vastgelegd en krijgt het meetapparaat een keuringssticker. Keuringen moeten minimaal 1x per twee jaar plaatsvinden.

Certificaat

Een meting kan worden afgesloten met een certificaat, wanneer de gemeten ruimten onopvallend of zwak opvallend is, conform SBM 2015. Dit is een handig keurmerk voor hotels, B&B's en campings, zodat EHS'ers ook daar met een gerust hart terecht kunnen.

Ziekte is een toxine-crisis

Mariët Meijer

De Samenvatting van de lezing van Mariët Meijer is niet op tijd binnengekomen en zal worden nagezonden.

